

UCHWAŁA NR.....
RADY MIEJSKIEJ W SULECHOWIE

z dnia2020 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2021 rok**

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277,1818) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Przedkładam projekt uchwały
Rady Miejskiej w Sulechowie

Sulechów, dnia 05.11 2020 r.

ZASTĘPCA BURMISTRZA

Marcin Górzny

M. Bzdura
radca prawny

Pz 2475/03

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Sulechowie w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 r.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2019 r. poz. 2277,1818) w art. 4¹ ust. 2 wskazuje na obowiązek corocznego uchwalania przez radę gminy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który stanowi podstawę do realizacji zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Dodatkowo rozporządzenie Rady Ministrów do ustawy z dnia 11 września 2015 o zdrowiu publicznym w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 stanowiącego jego załącznik i zawarty w nim Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych doprecyzował zadania i szczegółowe działania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych, które należy uwzględnić w gminnych programach (Narodowy Program Zdrowia cel operacyjny nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi). W związku z tym zostaje zachowane ujednoczenie zadań gminnych programów z zadaniami wskazanymi w Narodowym Programie Zdrowia. Należy podkreślić, że na dzień opracowywania projektu niniejszego programu nie opracowano Narodowego Programu Zdrowia na kolejny okres. Wobec powyższego niniejszy program bazuje na założeniach obowiązującego Narodowego Programu Zdrowia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi również element realizowanych przez Gminę Sulechów celów polityki społecznej ujętych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2022.

Zadania przewidziane do realizacji w programie ustalono na podstawie analizy sprawozdania z jego realizacji w roku 2019 oraz obserwacji w roku 2020, jak również diagnozy lokalnych problemów społecznych przeprowadzonej w 2019 r.

Ocena działań wskazuje na konieczność kontynuowania działań w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielania pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych dla dzieci i młodzieży, a także

wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Kolejny obszar działań obejmuje zadania związane z ochroną przed przemocą w rodzinie, jak również udzielanie pomocy psychospołecznej. Szczególnie ważne jest także kontynuowanie realizacji programów profilaktyki selektywnej skierowanych do grup szczególnie narażonych na uzależnienie, tj. osób bezrobotnych, sprawców przemocy, osób zagrożonych wykluczeniem oraz wykluczonych społecznie.

Analiza wskazuje także, że koniecznym staje się takie kształtowanie zasad usytuowania i limitowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych, które spowoduje zmniejszenie ich liczby w określonych rejonach miasta, gdyż „dostępność alkoholu ma wpływ na wielkość konsumpcji, a ta z kolei ma wpływ na rozpowszechnienie problemów. Wzrost liczby punktów sprzedaży, przedłużenie godzin ich otwarcia, samoobsługa prowadzi do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku”.

W świetle przedstawionych przepisów podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok jest zasadne.

W związku z powyższym proszę wysoką Radę o przyjęcie Programu na rok 2021 i podjęcie uchwały w zaproponowanej treści.

Z up. Burmistrza Sulechowa
Elżbieta Delle
Pełnomocnik ds. Uzależnień

Załącznik do uchwały nr 0007....2020
Rady Miejskiej w Sulechowie
z dnia..... 2020 r.

**Gminny Program
Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2021 rok
dla Gminy Sulechów**

Spis treści

Wstęp.....	3
Rozdział 1	
Podstawy prawne	4
Rozdział 2	
Diagnoza problemów uzależnień w Gminie Sulechów.....	5
Rozdział 3	
Realizatorzy i zasoby Gminy Sulechów z zakresie działań dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	10
Rozdział 4	
Cel i zadania Programu	11
Rozdział 5	
Termin realizacji i zadań i ich wdrażanie.....	20
Rozdział 6	
Finansowanie Programu	20
Rozdział 7	
Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	20
Rozdział 8	
Sposób sprawozdania.....	21
Rozdział 9	
Monitorowanie problemów uzależnień w Gminie Sulechów	22
Rozdział 10	
Rekomendowane działania.....	22

Wstęp

Budowanie kompleksowej oraz spójnej strategii przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym na terenie gminy Sulechów oparte jest na konsekwentnym inicjowaniu i wdrażaniu skutecznych zadań profilaktycznych oraz działaniach informacyjno-edukacyjnych.

Zadania uwzględniają obowiązujące przepisy ustawowe oraz system rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie. Działania jednostki samorządu gminy dotyczące przedmiotowego obszaru prowadzone są na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalanych corocznie przez radę gminy oraz stanowiącego podstawę do praktycznej realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, dostosowanych do potrzeb lokalnych.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.).

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje do powstrzymania się od nadużywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021, zwany dalej „Programem”, w układzie dokumentów strategicznych i operacyjnych gminy jest dokumentem dziedzinowym, szczegółowo określającym założenia kierunkowe w zakresie problematyki uzależnień i przemocy oraz sposoby ich realizacji.

Gminny Program stanowi część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Sulechów na lata 2018-2022 i uwzględnia zadania wynikające z celu operacyjnego nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi - w zakresie części 3 pn. Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z uwzględnieniem numeracji zadań i działań ujętych w tym programie.

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Sulechów, w szczególności do osób uzależnionych, bądź zagrożonych uzależnieniami, ich rodzin, osób dotkniętych przemocą w rodzinie, jak również w zakresie profilaktyki do dzieci z przedszkoli oraz młodzieży ze szkół z terenu gminy Sulechów

Zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020 do realizacji zaplanowano cele w zakresie promocji zdrowia, edukacji zdrowotnej, szkolenia kadr, redukcji szkód oraz szeroko pojętej profilaktyki. Ujęte w Programie działania wpisują się w następujące rodzaje profilaktyki:

- 1) profilaktyka uniwersalna: ukierunkowana jest na całe populacje bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych; jej celem jest zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w danej populacji,
- 2) profilaktyka selektywna: ukierunkowana jest na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka; są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową są narażone na większe od przeciętnego, ryzyko występowania problemów alkoholowych lub zaburzeń zdrowia psychicznego,
- 3) profilaktyka wskazująca: ukierunkowana jest na jednostkę lub grupy wysokiego ryzyka, które ujawniają pierwsze symptomy problemów alkoholowych; są to działania profilaktyczne adresowane do osób demonstrujących wczesne symptomy problemów alkoholowych, zaburzeń zachowania, bądź problemów psychicznych.

Zgodnie z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Program powinien stanowić, najlepiej dostosowaną do warunków lokalnych, odpowiedź na problemy związane z piciem alkoholu i zażywaniem narkotyków, z uwzględnieniem jego środowiskowej specyfiki. Oznacza to, że musi on być oparty na dokładnej analizie potrzeb i możliwości ich zaspokojenia. W tym celu co trzy, cztery lata, przeprowadzane są profesjonalne badania, na bazie których przygotowana jest diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych, stanowiąca rokrocznie punkt wyjścia do tworzenia Programu. W roku 2019 wykonana została diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Sulechów stanowiąca podstawę przygotowania Programu na rok 2021 i w latach kolejnych. Należy jednak podkreślić, że w Programie zamieszczono jedynie fragmenty znacznie obszerniejszej diagnozy, stanowiące w większości wyniki podsumowujące przeprowadzone badania. Cały tekst diagnozy dostępny jest na Biuletynie Informacji Publicznej Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie w zakładce Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień.

Rozdział 1

Podstawy prawne

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.),
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2365 ze zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876),

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 ze zm.),
- ustawa z dnia 6 marca 2018 r. -Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292 ze zm.),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

Rozdział 2

Diagnoza problemów uzależnień w Gminie Sulechów

W 2019 r. została przeprowadzona Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Sulechów.

Istotą badania było poznanie występujących na terenie gminy Sulechów problemów takich jak: uzależnienie od alkoholu, nikotyny, narkotyków, dopalaczy i internetu oraz przemoc w rodzinie, szkole i cyberprzemoc.

W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród trzech grup społecznych: dorosłych mieszkańców gminy, uczniów (klas VI i VIII szkół podstawowych oraz klas II szkół ponadpodstawowych), sprzedawców napojów alkoholowych.

W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące na terenie gminy Sulechów wzięło udział 144 mieszkańców, 500 uczniów oraz 20 sprzedawców napojów alkoholowych.

Pozwoliło to ustalić rozmiar problemów, tendencji w zachodzących zjawiskach oraz wskazania kluczowych zagrożeń i potrzeb w ww. zakresie.

Wyniki diagnozy dotyczące problemu alkoholowego w Gminie Sulechów:

I. SKALA SPOŻYWANIA ALKOHOLU PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ

60% uczniów przyznało, że spożywało alkohol.

Po alkohol sięgnęło najwięcej uczniów z Liceum Ogólnokształcącego w Sulechowie (95%) oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (92%), a najmniej ze Szkoły Podstawowej w Kalsku (21%) oraz w Cigacicach (31%).

WIEK INICJACJI ALKOHOLOWEJ

Większość uczniów (spośród tych, którzy pili alkohol) sięgnęło po napoje wysokoprocentowe po raz pierwszy w wieku 14-16 lat (158 osób z 293). 80 respondentów deklaruje, że zaczęło pić mając 11-13 lat, a 18 osób miało wówczas 8-10 lat.

RODZAJ SPOŻYWANEGO ALKOHOLU

Przeważająca część respondentów próbowała piwo (247 uczniów z 293), ale szampan (214 z 293), wódka (195 z 293) i wino (179 z 293) również były spożywane przez wielu badanych uczniów.

OKOLICZNOŚCI SPOŻYCIA ALKOHOLU PO RAZ PIERWSZY

Większość uczniów spożywała alkohol w czasie uroczystości rodzinnej (132/293 osoby) oraz ze znajomymi na podwórku (135/293 osoby). Duża część młodych mieszkańców gminy została poczęstowana alkoholem (157/293 osoby). Z deklaracji większości uczniów wynika, że ich rodzice wiedzą o tym, że próbowali pić alkohol (stwierdziły to 224 osoby spośród 293 odpowiadających na to pytanie). Do spożywania alkoholu skłaniała młodych ludzi w większości ciekawość i chęć dobrej zabawy.

DOSTĘPNOŚĆ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH DLA OSÓB NIEPEŁNOLETNICH

42% wszystkich respondentów oceniło możliwość zdobycia alkoholu jako łatwe.

Zakup alkoholu był łatwy dla największej części uczniów z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sulechowie (84% badanych) oraz z Liceum Ogólnokształcącego w Sulechowie (81%), ale także ze Szkoły Podstawowej w Brodach (44%), Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Sulechowie (42%) oraz Szkoły Podstawowej nr 2 (40%).

Wnioski:

Problem spożywania alkoholu wśród młodych mieszkańców gminy jest znaczny. Świadczy o tym między innymi fakt, że aż 60% uczniów spożywało alkohol. Znaczna część uczniów sięgnęła po alkohol po raz pierwszy ze znajomymi na podwórku, ale także podczas uroczystości rodzinnej. Co trzeci uczeń spośród tych, którzy spożywali alkohol, sięgnął po niego bardzo wcześnie, to znaczy przed ukończeniem 13 roku życia. 24% uczniów, spośród tych, którzy spożywali alkohol, doświadczyło z tego powodu negatywnych konsekwencji. Połowa uczniów, która spożywała alkohol, została nim poczęstowana, a co trzeci uczeń poprosił kogoś o jego kupno. Dla wielu młodych ludzi spożywanie alkoholu kojarzy się z dobrą zabawą i przyjemnością/relaksacją - to skłaniało ich do spożywania alkoholu. Większość rodziców wie, że ich dzieci spożywały alkohol - większość spośród nich przeprowadziła z dzieckiem rozmowę, ale niepokojące jest to, że znaczna część rodziców w ogóle nie zareagowała, zapewne dlatego, że samemu dawali spróbować alkohol swoim dzieciom. Duży odsetek uczniów przyznał, że nie ma wiedzy na temat stwierdzeń związanych z alkoholem. Warto zwrócić uwagę również na to, że co trzeci uczeń uważa, iż alkohol jest dobrym środkiem na odprężenie i relaks oraz że alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż w wódce. Większość z nich jest również zdania, że okazjonalne spożywanie alkoholu nie uzależnia. Zebrany materiał badawczy pokazał, że znaczna część badanych uważa zakup alkoholu w swojej miejscowości za łatwy. Pozytywny jest fakt, że w porównaniu do diagnozy przeprowadzonej wśród uczniów w 2015 roku spadł odsetek uczniów spożywających alkohol. Niewiele zmieniła się jednak liczba uczniów oceniających możliwość zdobycia alkoholu na terenie gminy jako łatwe - różnica wynosi tylko 4 punkty procentowe.

II. SKALA SPOŻYWANIA ALKOHOLU PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Spożywanie alkoholu zadeklarowało 67% mieszkańców, tj. 95 osób ankietowanych. 35% pije okazjonalnie (kilka razy w roku), 14% kilka razy w miesiącu, 8% kilka razy w tygodniu, a 10% codziennie. Alkohol nie spożywa 16% mężczyzn oraz 46% kobiet. Codziennie pije

alkohol 16% mężczyzn oraz 6% kobiet, kilka razy w tygodniu-3% mężczyzn oraz 4% kobiet. Co trzeci mieszkaniec gminy spożył po raz pierwszy alkohol mając mniej niż 15 lat.

RODZAJ SPOŻYWANEGO ALKOHOLU

Mieszkańcy gminy najczęściej spożywają piwo, ale znaczna część badanych sięga również po wino i wódkę.

WYKONYWANIE OBOWIĄZKÓW SŁUŻBOWYCH POD WPLYWEM ALKOHOLU

20 z 95 osób przyznało, że wykonywało swoje obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu. Obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu wykonywało 31% mężczyzn oraz 9% kobiet.

PROWADZENIE POJAZDÓW POD WPLYWEM ALKOHOLU

24 respondentów zadeklarowało, że prowadziło pojazd pod wpływem alkoholu. 17% mieszkańców stwierdziło, że prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu jest najczęściej występującym na terenie gminy problemem związanym z używaniem lub nadużywaniem alkoholu.

OPINIA MIESZKAŃCÓW NA TEMAT SPOŻYWANIA ALKOHOLU

35% mieszkańców stwierdziło, że osoby nadużywające alkoholu stwarzają zagrożenie dla bezpieczeństwa w ich miejscu zamieszkania. Najczęściej wskazywanym problemem związanym z używaniem lub nadużywaniem alkoholu przez mieszkańców gminy jest picie w miejscach publicznych- wskazało na to 58% badanych. Na drugim miejscu pod względem ilości wskazań znalazł się problem taki jak bójki i awantury (40%), natomiast na trzecim wandalizm (38%). Na wzrost spożycia alkoholu w gminie Sulechów na przestrzeni kilku lat wskazało 41% badanych, a na spadek jego spożycia tylko 3%.

SPOŻYWANIE ALKOHOLU W CIĄŻY

26% mieszkańców nie wie, czy picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka, a 7% uważa, że nie ma to żadnego wpływu. 35% respondentów przyznało, że widziało kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie ich miejscowości.

OPINIA NA TEMAT ILOŚCI PUNKTÓW SPRZEDAŻY I PODAWANIA NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Na konieczność zmniejszenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wskazało 22%. 28% respondentów stwierdziło, że należy zmniejszyć liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. 42% mieszkańców stwierdziło, że należy wprowadzić na terenie gminy ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży alkoholu - większość osób wskazało na przedział czasowy od 22.00 do 6.00 (21 osób), nad drugim miejscu pod względem ilości wskazań znalazł się przedział czasowy od 24.00 do 6.00 (10 osób), natomiast na trzecim miejscu od 1.00-06.00 (8 osób).

Wnioski:

Problem alkoholowy w gminie występuje w umiarkowanym natężeniu - abstynencję zadeklarował co trzeci mieszkaniec, 1/3 mieszkańców spożywa go okazjonalnie, natomiast 18% pije z częstotliwością wskazującą na nadużywanie alkoholu bądź uzależnienie. Warto mieć na uwadze to, że co trzeci mieszkaniec spośród osób spożywających alkohol sięgnął po niego pierwszy raz przed ukończeniem 15 roku życia. Większość mieszkańców sięga po

alkohol dla towarzystwa, ale znaczna część respondentów pije, by złagodzić stres, czy też zapomnieć o problemach. 31 z 95 mieszkańców, czyli co trzecia osoba, doświadczyła problemów związanych ze spożywaniem alkoholu - najczęściej odpowiedzi padło na problemy zdrowotne i rodzinne. Zebrany materiał badawczy wykazał dosyć znaczny problem wykonywania obowiązków służbowych pod wpływem alkoholu- przyznała się do takiego zachowania co piąta osoba spożywająca alkohol. Warto mieć na uwadze również to, iż ¼ mieszkańców spośród tych, którzy spożywali alkohol, kierowała pojazdem pod wpływem alkoholu. Na mogący się zastrzyc problem alkoholowy w gminie wskazało, aż 41% mieszkańców- stwierdzili oni, że spożycie alkoholu na przestrzeni lat wzrasta. Przeprowadzone badanie wykazało również, że tylko 24% mieszkańców nie dostrzega żadnych problemów związanych z używaniem lub nadużywaniem alkoholu występujących na terenie gminy- pozostałe osoby wskazywały na występowanie problemów z tym związanych. Najwięcej odpowiedzi padło na picie w miejscach publicznych. Podczas realizacji działań profilaktycznych warto poszerzyć wiedzę mieszkańców dotyczącą alkoholu. Badania wykazały bowiem, że aż 26% respondentów nie wie, czy picie niewielkich ilości alkoholu przez kobiety w ciąży nie ma wpływu na rozwój dziecka, 20% mieszkańców nie wie, czy alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż w wódce i aż 37% stwierdziło, że nie wie, czy alkoholicy to ludzie z marginesu i degeneracji, czy też nie. Pozytywny jest fakt, że w porównaniu do diagnozy przeprowadzonej wśród dorosłych mieszkańców gminy Sulechów w 2015 roku spadł odsetek osób sięgających po alkohol o 19,4 punktów procentowych. Jednocześnie analiza pokazała, iż wzrosła liczba mieszkańców pijących codziennie i kilka razy w tygodniu.

Wyniki diagnozy dotyczące problemu przemocy w Gminie Sulechów:

I. PROBLEM PRZEMOCY WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY

SKALA PRZEMOCY

43% uczniów stwierdziło, że doświadczyło przemocy. Doświadczenie przemocy najczęściej deklarowali uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Sulechowie (55%). 39% badanych przyznało, że stosowało przemoc wobec innych. Do stosowania przemocy przyznała się największa część uczniów ze Szkoły Podstawowej w Bukowie, tj. 67%, a najmniejsza część uczniów ze Szkoły Podstawowej w Kalsku (7%).

PRZEMOC RÓWIEŚNICZA

Znaczna część respondentów deklarujących doznanie przemocy, doświadczyła jej ze strony kolegów ze szkoły (97 z 215 osób) lub znajomych (57/215 osób). Wśród osób będących sprawcą przemocy, większość stosowała ją wobec kolegów ze szkoły (97/195 osób). 45% stwierdziło, że w ich szkole występuje problem przemocy między uczniami. Na występowanie przemocy między uczniami wskazało najczęściej respondentów ze Szkoły Podstawowej w Bukowie (92%), a najmniej z Liceum Ogólnokształcącego w Sulechowie (16%).

PRZEMOC DOMOWA

33 osoby (z 215 osób doświadczających przemocy) były ofiarami przemocy ze strony taty, a 18 ze strony mamy. 15% uczniów zna kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu, a 3%, tj. 15 osób przyznało, że w ich domu występuje problem przemocy.

„Pozytywna i silna więź z rodzicami, normy dotyczące substancji psychoaktywnych wyniesione z domu oraz umiejętność budowania wokół dziecka nie tylko systemu kontroli, ale i wsparcia są bardzo ważnymi czynnikami chroniącymi młodych ludzi przed sięganiem po substancje psychoaktywne. Rodzice mają największą możliwość podejmowania skutecznych oddziaływań wychowawczych. Szkoła i inne instytucje mogą wspierać rodziców w wychowaniu dzieci i uzupełniać ewentualne braki wynikające ze specyficznych trudności danej rodziny”- Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2019 roku

CYBERPRZEMOC

15% uczniów przyznaje, iż doświadczyło cyberprzemocy, natomiast 6% zadeklarowało jej stosowanie. Znaczna część respondentów nie ma wystarczającej wiedzy o tym, czym jest cyberprzemoc.

Wnioski:

Problem przemocy wśród młodych mieszkańców gminy jest widoczny, a szczególnie dostrzegalnym jej rodzajem występującym na terenie gminy jest przemoc rówieśnicza. Większość uczniów doznało przemocy ze strony kolegów ze szkoły lub znajomych. Warto również pochylić się nad zjawiskiem cyberprzemocy i poszerzyć wiedzę uczniów zarówno na temat istoty tego problemu, jak i konsekwencji jej stosowania dla ofiary i sprawcy. Problem przemocy domowej według wyników badania dotyczy 3% młodych mieszkańców gminy. Zebrany materiał badawczy wykazał, iż w razie doświadczenia problemu przemocy znaczna część uczniów zwróciłaby się o pomoc do pedagoga szkolnego. Warto mieć na uwadze to, że co piątą uczeń w przypadku takich problemów – radziłby sobie sam, a 8% nie wie, gdzie uzyskać pomoc. Dzięki realizacji porównania aktualnych wyników badań do wyników z 2015 roku możemy zauważyć, iż spadł aż o 37,5% odsetek uczniów dostrzegających w swojej szkole problem przemocy.

II. PROBLEM PRZEMOCY WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY

SKALA PRZEMOCY

31% badanych zna kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. 26% mieszkańców doświadczyło przemocy, a 9% przyznało, że było sprawcą przemocy. Odsetek kobiet doświadczających przemocy jest większy od odsetka mężczyzn o 25 pp.- przemocy doświadczyło bowiem 16% mężczyzn oraz 33% kobiet. 18 osób doznało przemocy ze strony taty, 12 respondentów ze strony partnera/partnerki, 10 mieszkańców wskazało na mamę, 9 na dziadków, 2 osoby na brata i inne osoby (koledzy), natomiast pojedyncze odpowiedzi padły na dziecko/dzieci oraz siostrę. W grupie mężczyzn najwięcej osób doświadczyło przemocy ze strony taty, natomiast w grupie kobiet ze strony taty oraz partnera/partnerki. 13% respondentów przyznało, że w ich domu występuje problem przemocy. Stwierdziło tak 6% mężczyzn i 17% kobiet.

STOSOWANIE KAR FIZYCZNYCH WOBEC DZIECI

31% respondentów nie wie, czy stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą, a 10% ma pozytywny stosunek do takiej formy kary. Stosowanie kar fizycznych wobec dzieci ocenia pozytywnie 13% mężczyzn oraz 9% kobiet, a nie ma na ten temat wiedzy 45% mężczyzn i 21% kobiet.

OPINIA MIESZKANCÓW NA TEMAT PRZEMOCY

Według większości mieszkańców problem przemocy domowej związany jest z piciem alkoholu.

CYBERPRZEMOC

Cyberprzemocy doświadczyło 7% mieszkańców, natomiast 44% miało problem w określeniu, czy doświadczyło tego problemu. Zdecydowanie częściej cyberprzemocy doświadczały kobiety- problem ten dotyczył 11% kobiet i tylko 2% mężczyzn.

Wnioski:

Problem przemocy w gminie Sulechów jest dostrzegalny- co piąty jej mieszkaniec stwierdził, że doświadczył tego problemu. Warto mieć na uwadze również to, iż 13% respondentów stwierdziło, że w ich domu występuje przemoc, przy czym dotkniętych tym problemem jest więcej kobiet niż mężczyzn. Badania wykazały, że kobiety częściej doświadczają przemocy ze strony partnera/partnerki. Obie płcie natomiast wskazywały z taką samą częstotliwością na doznanie przemocy ze strony ojca. Warto poszerzyć wiedzę mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych wobec dzieci - prawie co trzeci mieszkaniec nie wie, czy jest dobra metoda wychowawcza, czy też nie. Analiza materiału badawczego pozwoliła dostrzec, że mieszkańcy mają zbyt małą wiedzę na temat cyberprzemocy – aż 44% miało problemy w określeniu, czy jej doświadczyło. Realizacja porównania wyników badań z 2015 roku pokazała, iż nie zmieniła się prawie w ogóle liczba osób znających w swoim otoczeniu kogoś doświadczającego przemocy w rodzinie. W nikłym stopniu uległ zmianie również odsetek mieszkańców uważających, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą.

Rozdział 3

Realizatorzy i zasoby Gminy Sulechów w zakresie działań dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Za koordynację i realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Sulechów odpowiedzialne jest Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień mieszczące się w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym:

- 1) ośrodkami terapeutycznymi,
- 2) organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 3) placówkami służby zdrowia,
- 4) placówkami pomocy społecznej,
- 5) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 6) placówkami oświatowo - kulturalnymi,
- 7) administracją zespoloną,
- 8) sądem i prokuraturą,
- 9) policją,
- 10) strażą miejską,
- 11) osobami fizycznymi i prawnymi,
- 12) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulechowie.

Rozdział 4

Cel i zadania Programu

1. Cel główny

Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uwzględniają cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 oraz realizowane będą z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169) i obejmują:

1) kontynuowanie realizacji celów programów z lat poprzednich z uwzględnieniem wcześniejszych doświadczeń i wypracowanych w latach ubiegłych efektywnych metod działania,

2) podejmowanie działań na rzecz trzeźwości mieszkańców gminy Sulechów, zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, ochrony młodzieży i dorosłych przed uzależnieniem od alkoholu,

3) tworzenie systemu oddziaływań profilaktycznych w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży,

4) zmniejszanie rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu,

5) przerwanie procesu degradacji osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób zagrożonych uzależnieniem,

6) zapewnienie mieszkańcom gminy Sulechów możliwości uzyskania wsparcia oraz profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu problemów wynikających z nadużywania alkoholu oraz przemocy w rodzinie.

2. Szczegółowy wykaz zadań realizowanych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działania	Wskaźniki	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu		
1. Prowadzenie działań w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulechowie, w którym osoby zgłaszające problem uzależnienia od alkoholu lub przemocy w rodzinie uzyskują poradę i pomoc, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych	- ilość porad - liczba osób uczestniczących w spotkaniach	3.1.1 Edukacja zdrowotna 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
2. Udzielanie informacji o możliwościach	- ilość porad	3.1.1 Edukacja

rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach spotkań „pierwszego kontaktu”	-liczba osób zgłaszających się	zdrowotna 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja(readaptacja, reintegracja)zdrowotna, społeczna i zawodowa
3.Poradnictwo rodzinne, pomoc w sytuacjach kryzysowych poprzez zatrudnienie doradcy rodziny lub mediatora oraz prowadzenie sesji rodzinnych	- ilość porad - liczba osób uczestniczących w spotkaniach	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja(readaptacja, reintegracja)zdrowotna, społeczna i zawodowa
4.Prowadzenie zajęć i udzielanie porad o charakterze terapeutycznym z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz osobami współuzależnionymi	- liczba osób uczestniczących w spotkaniach	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja(readaptacja, reintegracja)zdrowotna, społeczna i zawodowa
5.Wspieranie działalności stowarzyszeń trzeźwościowych i grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych	-liczba osób uczestniczących w spotkaniach - ilość porad	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja(readaptacja, reintegracja)zdrowotna, społeczna i zawodowa
6.Współpraca ze specjalistycznymi szpitalami i innymi jednostkami organizacyjnymi opieki zdrowotnej, umożliwiającą kierowanie osób uzależnionych na detoksykację oraz terapię, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych	-liczba osób -liczba placówek	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja(readaptacja, reintegracja)zdrowotna, społeczna i zawodowa
7.Upowszechnienie informacji o możliwości skorzystania przez zainteresowanych z pomocy oferowanej w ramach realizacji niniejszego Programu, w szczególności w szkołach, świetlicach, parafiach, zakładach pracy, poprzez plakaty, ulotki, informacje w mediach lokalnych	- ilość realizowanych działań	3.1.1 Edukacja zdrowotna
8.Upowszechnianie informacji o telefonach zaufania i innych środkach służących pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym	-ilość realizowanych działań	3.1.1 Edukacja zdrowotna
9.Zabezpieczenie personelu, urządzeń, materiałów biurowych oraz mediów niezbędnych do realizacji Programu		
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie		
1.Zwiększanie skuteczności interwencji prawn-administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych przez nadużywanie alkoholu, realizowane przez: a) szkolenie pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policjantów, kuratorów	-liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy - ilość programów korekcyjno-edukacyjnych dla	3.1.2 Szkolenie kadr 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja(readaptacja, reintegracja)zdrowotna, społeczna i zawodowa

<p>społecznych i zawodowych, asystentów rodziny, pracowników realizujących Program oraz członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie wdrażania procedur interwencji wobec osób nadużywających alkoholu oraz w sytuacjach przemocy domowej,</p> <p>b) szkolenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie,</p> <p>c) podnoszenie kwalifikacji specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień,</p> <p>d) współpracę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z pracownikami socjalnymi, policją, sądem, kuratorami rodzinnymi, zespołem interdyscyplinarnym, prokuraturą, i innymi instytucjami, z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych w sprawach dotyczących osób kierowanych na leczenie, sprawców i ofiar przemocy w rodzinie oraz udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,</p> <p>e) dofinansowanie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie</p> <p>f) dofinansowywanie programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie,</p> <p>g) dofinansowanie programów edukacyjno-profilaktycznych.</p>	<p>sprawców przemocy</p> <p>-liczba uczestników programów edukacyjno-profilaktycznych</p> <p>-liczba uczestników programów dla ofiar przemocy w rodzinie</p>	
<p>2.Zapewnienie pomocy psychologicznej i społecznej członkom rodzin z problemem alkoholowym, realizowane przez wspieranie grup terapeutycznych już działających oraz tworzenie, w miarę potrzeb, nowych grup dla osób uzależnionych,</p>	<p>-liczba osób uczestniczących w spotkaniach</p> <p>- ilość porad</p> <p>-liczba grup terapeutycznych</p>	<p>3.2.2 Profilaktyka selektywna</p>

współuzależnionych		
<p>3. Wspieranie działalności gminnych świetlic środowiskowych i opiekuńczo-wychowawczych, już istniejących i w miarę możliwości tworzenie nowych, zapewnienie w świetlicach pomocy i wsparcia dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych uzależnieniem realizowane przez:</p> <p>a) prowadzenie zajęć świetlicowych przez osoby posiadające odpowiednie przygotowanie pedagogiczne,</p> <p>b) umożliwianie dzieciom i młodzieży twórczego, pozytywnego zagospodarowania czasu wolnego poprzez rozwój zainteresowań pod kierunkiem instruktorów, wychowawców i wolontariuszy,</p> <p>c) zaopatrywanie w materiały dydaktyczne i przybory niezbędne do prowadzenia zajęć świetlicowych oraz zakup nagród, upominków dla dzieci uczestniczących w konkursach i zabawach okolicznościowych organizowanych w świetlicach, uzupełnianie w miarę potrzeb i możliwości sprzętu niezbędnego do funkcjonowania świetlic.</p>	-liczba świetlic -liczba dzieci korzystających ze świetlic	3.2.2 Profilaktyka selektywna
4.Prowadzenie na terenie gminy ogólnopolskich i lokalnych kampanii edukacyjno-informacyjnych, w tym rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-ilość przeprowadzonych kampanii społecznych	3.1.1 Edukacja zdrowotna
5.Minimalizowanie szkód zdrowotnych związanych z doznawaniem przemocy w rodzinie przez terapię psychologiczną	-liczba osób uczestniczących w spotkaniach - ilość porad -liczba grup terapeutycznych	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja(readaptacja, reintegracja)zdrowotna, społeczna i zawodowa
6.Udzielanie informacji o możliwościach leczenia zaburzeń psychicznych w odpowiednich do tego placówkach opieki zdrowotnej	-ilość udzielonych informacji	3.1.1 Edukacja zdrowotna
7.Interwencje kryzysowe w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia	-liczba przeprowadzonych	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja

	interwencji kryzysowych	(readaptacja, reintegracja)zdrowotna, społeczna i zawodowa
8. Zapobieganie zaburzeniom rozwojowym dzieci i młodzieży, w ramach zwiększenia dostępności pomocy dla dzieci z FAS/FASD (Fetal Alcohol Syndrome/ Fetal Alcohol/Spectrum Disorder) oraz ich opiekunów	-ilość porad -ilość zakupionych materiałów oraz literatury fachowej	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja(readaptacja, reintegracja)zdrowotna, społeczna i zawodowa
9.Zapobieganie nawrotom przemocy w rodzinie przez pracę ze sprawcami i ofiarami	-ilość porad -liczba osób uczestniczących w spotkaniach	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja(readaptacja, reintegracja)zdrowotna, społeczna i zawodowa
10.Tworzenie i wspieranie lokalnej sieci wsparcia psychologicznego i prozdrowotnego w zakresie poszerzania i podnoszenia jakości oferty psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz dorosłych mieszkańców gminy	-liczba instytucji uczestniczących w zadaniu	3.2.2 Profilaktyka selektywna
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych		
1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, poprzez: 1) współpracę ze szkołami i innymi placówkami oświatowymi funkcjonującymi na terenie gminy Sulechów, w tym: a) wspieranie organizacyjne i materiałowe szkolnych programów profilaktycznych, b) wspieranie sportowych kół i drużyn amatorskich, c) szkolenia dla nauczycieli, pedagogów z zakresu skutecznych oddziaływań profilaktycznych i udzielania pomocy dzieciom z rodzin z problemem	-liczba dzieci uczestniczących -ilość szkoleń -liczba nauczycieli uczestniczących w szkoleniach - liczba dofinansowań szkolnych programów profilaktyczno-wychowawczych -ilość warsztatów profilaktyczno-edukacyjnych	3.1.1 Edukacja zdrowotna 3.1.2 Szkolenie kadr 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.3 Profilaktyka wskazująca 3.2.2 Profilaktyka selektywna

<p>alkoholowym,</p> <p>d) organizacja szkoleń, warsztatów profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży ze szkół z gminy Sulechów,</p> <p>e) realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, w tym również uwzględniających tematykę związaną z uzależnieniem niestanowiącym uzależnienia od substancji psychoaktywnych (tzw. uzależnień behawioralnych) ze szczególnym uwzględnieniem programów z Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego prowadzonego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii,</p> <p>f) realizacja programów profilaktyki selektywnej i wskazującej, w tym również uwzględniających tematykę związaną z uzależnieniem niestanowiącym uzależnienia od substancji psychoaktywnych (tzw. uzależnień behawioralnych) ze szczególnym uwzględnieniem programów z Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego prowadzonego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii.</p>		
<p>2. Rozwijanie profilaktyki rodzinnej poprzez realizację kursów i programów profilaktycznych dla rodziców, uczących wspierania prawidłowego rozwoju dzieci oraz rozwijających umiejętności rozmawiania z dziećmi na tematy alkoholu</p>	<p>-ilość kursów -liczba osób uczestniczących</p>	<p>3.1.1 Edukacja zdrowotna</p>

i problemów alkoholowych		
3.Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych	-ilość programów -liczba osób uczestniczących	
4.Realizację w formie zajęć świetlicowych programów profilaktycznych, opiekuńczo-wychowawczych oraz zajęć o charakterze terapeutycznym dla dzieci i młodzieży, w tym podejmowanie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w tych programach	-ilość programów bądź zajęć -liczba osób uczestniczących	3.2.2 Profilaktyka selektywna
5.Prowadzenie ogólnopolskich, a także lokalnych kampanii edukacyjno-profilaktycznych, wdrażanie programów wychowawczo-profilaktycznych skierowanych do różnych grup społecznych, zakup literatury naukowej, czasopism, broszur, ulotek, poradników dotyczących profilaktyki i problemów uzależnień oraz ich rozpowszechnienie w placówkach opieki zdrowotnej, parafiach, szkołach, świetlicach, celem dotarcia do jak największej grupy mieszkańców gminy Sulechów	-liczba kampanii społecznych -liczba kampanii lokalnych -ilość zakupionych materiałów	3.1.1 Edukacja zdrowotna
6.Wspieranie merytoryczne i finansowe działalności dziecięcych i młodzieżowych grup sportowych oraz współorganizację gminnych i międzygminnych spotkań integracyjnych z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży	-ilość spotkań -liczba grup -ilość zorganizowanych działań	3.2.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.2 Profilaktyka selektywna
7.Prowadzenie spotkań informacyjnych dla sprzedawców i właścicieli sklepów oraz lokali gastronomicznych sprzedających napoje alkoholowe w celu przestrzegania zakazów ustawowych w ramach zadań regulacyjnych i zapewnienia skutecznego egzekwowania przepisów	-liczba uczestników -ilość zrealizowanych szkoleń	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja(readaptacja, reintegracja)zdrowotna, społeczna i zawodowa
8.Prowadzenie działań o tematyce bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie, „cyberprzemocy”, mających na celu propagowanie efektywnego i bezpiecznego korzystania z sieci	-ilość zrealizowanych warsztatów -ilość zakupionych materiałów	3.1.1 Edukacja zdrowotna
9.Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych na terenie gminy, w tym rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Ministerstwo Zdrowia z zakresu wpływu alkoholu na prowadzenie pojazdów dla kierowców oraz reedukacja osób które prowadziły pojazdy pod	-ilość zrealizowanych warsztatów -ilość zakupionych materiałów	3.1.1 Edukacja zdrowotna 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja(readaptacja, reintegracja)zdrowotna, społeczna i zawodowa

wpływem alkoholu		
10. Edukacja lokalnych decydentów i radnych w zakresie wagi i skali problematyki alkoholowej poprzez zapraszanie ich do lokalnych debat, kampanii edukacyjno-profilaktycznych, udziału w imprezach profilaktycznych; zapoznanie z ogólnopolską i lokalną diagnozą problemów alkoholowych	-ilość zrealizowanych konferencji, seminariów, spotkań -ilość realizowanych kampanii edukacyjno-profilaktycznych	3.1.1 Edukacja zdrowotna
11. Monitorowanie problemów uzależnień na terenie gminy Sulechów poprzez realizację diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych dotyczącej kontaktu młodzieży ze środkami psychoaktywnymi, a także przeprowadzenie badań społecznych dotyczących używania alkoholu oraz problematyki przemocy w populacji mieszkańców gminy	-ilość przeprowadzonych badań	
Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych		
1. Współpracę z organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi w celu promocji zdrowego stylu życia i propagowania trzeźwych obyczajów, w tym wspieranie i finansowanie wypoczynku dla dzieci oraz młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych niewydolnych wychowawczo w okresie wakacji letnich i ferii zimowych	-liczba organizacji -liczba kolonii bądź obozów -liczba uczestników	3.2.2 Profilaktyka selektywna
2. Wspieranie organizacji festynów, rekolekcji trzeźwościowych, świetlicowych zajęć pozalekcyjnych i innych przedsięwzięć propagujących trzeźwy styl życia realizowanych przy współudziale kościołów i związków wyznaniowych	-liczba realizowanych festynów -liczba koncertów	
3. Wspieranie organizacji różnorodnych turniejów sportowo-rekreacyjnych, festynów, koncertów, oraz konkursów z elementami edukacji i profilaktyki uzależnień, będącymi elementem długofalowych działań profilaktycznych	-liczba turniejów konkursów	
4. Wspieranie organizacyjne i finansowe instytucji i stowarzyszeń działających na rzecz ochrony zdrowia oraz stwarzających szanse powrotu osób uzależnionych i współuzależnionych do normalnego trybu życia	-ilość zadań -liczba uczestników	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
5. Współpracę z instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi,	-ilość zadań -liczba	

sportowymi i oświatowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży	uczestników	
6.Zlecenie realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych organizacjom pożytku publicznego i innym podmiotom przygotowanym do prowadzenia tego typu działalności	-liczba zadań -liczba obozów bądź kolonii -liczba uczestników	3.2.2 Profilaktyka selektywna
Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w ramach zadań regulacyjnych i zapewnienia skutecznego egzekwowania przepisów		
1.Kontrole placówek handlowych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	-liczba kontroli	3.1.3 Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów
2.Przyjmowanie zawiadomień o naruszeniu art. 13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi kierowanie do zaopiniowania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	-liczba przyjętych zawiadomień	3.1.3 Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów
3.Podjęmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania w związku z naruszeniem art. 13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,	-liczba wszczętych spraw -liczba zakończonych spraw	3.1.3 Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów
4.Występowanie przed sądami w charakterze oskarżyciela publicznego	-liczba spraw	3.1.3 Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów
Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej		
Organizowanie i finansowanie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, mających na celu odbudowywanie i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej oraz pełnienia ról społecznych w miejscu pracy i zamieszkania, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia poprzez:	-ilość działań -liczba podmiotów realizujących zadanie -liczba uczestników	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja(readaptacja, reintegracja)zdrowotna, społeczna i zawodowa

<p>1) wspieranie zatrudnienia socjalnego w ramach działalności stowarzyszeń, klubów abstynenckich i centrów integracji społecznej,</p> <p>2) wspieranie organizacji działających na rzecz aktywizacji zawodowej osób wychodzących z uzależnienia.</p>		
---	--	--

Rozdział 5

Termin realizacji zadań i ich wdrażanie

Realizacja zadań objętych Gminnym Programem została zaplanowana na okres od stycznia do grudnia 2021 r. Przedmiotowe zadania mają charakter długoterminowy i stanowią kontynuację zadań z lat ubiegłych przewidzianych do realizacji w wieloletniej perspektywie budżetowej. Proces wdrażania Gminnego Programu polega przede wszystkim na systematycznej realizacji działań w nim ujętych, promocji i społecznej komunikacji (np. z wykorzystaniem Biuletynu Informacji Publicznej), a także inicjowaniu i prowadzeniu konsultacji z wykonawcami zadań.

Rozdział 6

Finansowanie Programu

Realizacja zadań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Sulechów finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących w całości z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być Fundusze Unii Europejskiej i inne środki, pozyskiwane zarówno przez gminę, jak też realizatorów i partnerów. Finansowanie częściowo opiera się także na środkach własnych organizacji pozarządowych ubiegających się o dotację w ramach otwartych konkursów ofert lub z inicjatywy własnej.

Podczas realizacji Gminnego Programu Gmina zobowiązana jest do przestrzegania ustawowego wymogu, aby każde zadanie finansowane w jego zakresie miało rzeczywisty związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. Gminny Program jest finansowany w ramach kompleksowych działań profilaktyki uzależnień z wydatków zaplanowanych na ten cel w planie finansowym Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie na 2021 rok.

Rozdział 7

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Sulechów

Zgodnie z art. 4¹ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Konieczność ujęcia w Gminnym Programie zasad wynagradzania członków GKRPA nakłada art. 4¹ 1 ust. 5 ww. ustawy.

W związku z powyższym:

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Sulechów przysługuje miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe za prace wykonywane w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego Programu, bez względu na liczbę posiedzeń komisji, dyżurów członków komisji, przeprowadzonych kontroli przestrzegania zasad korzystania z pozwoleń na sprzedaż alkoholu oraz liczbę posiedzeń sądowych w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

2. Wynagrodzenie ryczałtowe dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się miesięcznie w kwocie 787,50 zł brutto.

3. Za każdą nieobecność członka Komisji na posiedzeniu, dyżurze bądź kontroli, wysokość wynagrodzenia ustalona stosownie do postanowień ust. 2, podlega zmniejszeniu o 15%.

4. W przypadku, gdy członek Komisji w danym miesiącu nie uczestniczy w żadnym posiedzeniu, wyznaczonym dyżurze bądź kontroli, wynagrodzenie ryczałtowe nie przysługuje.

5. Podstawą do stwierdzenia obecności członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na posiedzeniu, dyżurze, uczestniczenia w przeprowadzonej kontroli jest lista obecności podpisana przez uczestniczących.

6. Miesięczną listę obecności członków Komisji na posiedzeniach, dyżurach potwierdza przewodniczący Komisji bądź zastępca przewodniczącego Komisji i przedkłada Pełnomocnikowi ds. Uzależnień.

7. Pełnomocnik ds. Uzależnień sprawdza listę pod względem merytorycznej poprawności i zatwierdza na jej podstawie wysokość miesięcznego wynagrodzenia do wypłaty.

8. Wynagrodzenie ryczałtowe wypłacane jest za dany miesiąc z dołu, do 20. dnia następnego miesiąca.

9. W przypadku, gdy wykonanie obowiązków członka Komisji wymaga odbycia podróży na terenie gminy Sulechów bądź poza jej granicami, przysługuje mu zwrot poniesionych kosztów podróży, które obliczone zostaną przy odpowiednim zastosowaniu zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r., poz. 167).

Rozdział 8

Sposób sprawozdania

Sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu w zakresie merytorycznym i finansowym jest sporządzone na formularzu PARPA-G1 oraz przekazane do Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w terminie do dnia 15 kwietnia 2022 r.

Rozdział 9

Monitorowanie problemów uzależnień w gminie Sulechów

Bieżące monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od narkotyków dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień, dla władz lokalnych oraz społeczności Gminy. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie miasta polega w szczególności na:

- przeprowadzeniu cyklicznych, (co 3-4 lata) społecznych badań na temat skali uzależnień w gminie Sulechów,
- ewaluacji realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych,
- analizie sprawozdań z realizacji zadań.

Monitorowanie programu oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia efektywności poszczególnych działań, szczególnie po ich zakończeniu. Dane te są przydatne przy podejmowaniu decyzji dotyczących rozszerzenia bądź ograniczania podejmowanych działań programowych oraz przy planowaniu kolejnych.

Rozdział 10

Rekomendowane działania

Ocena realizowanych działań Gminy Sulechów w roku 2020 wskazuje na konieczność kontynuowania dobrych praktyk w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Na podstawie analizy posiadanych zasobów, uwzględniając priorytety działań określone w Narodowym Programie Zdrowia, szczególnie istotne jest zintensyfikowanie działań w następujących obszarach:

- 1) Wspieranie i poszerzanie oferty działań profilaktycznych, a w tym:
 - a) prowadzenie profilaktyki uniwersalnej, skierowanej przede wszystkim do dzieci i młodzieży z gminy Sulechów, a także do dorosłych mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania programów rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Instytut Psychiatrii i Neurologii, o potwierdzonej naukowo skuteczności,
 - b) prowadzenie profilaktyki selektywnej i wskazującej skierowanej przede wszystkim do dzieci i młodzieży z gminy Sulechów, a także do dorosłych mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania programów rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Instytut Psychiatrii i Neurologii, o potwierdzonej naukowo skuteczności,
 - c) prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych na temat ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, w tym realizację działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież,

- d) upowszechnianie wiedzy na temat szkodliwości picia alkoholu w ciąży,
 - e) realizacja programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i nauczycieli, sprzyjających kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży,
 - f) zachowanie ciągłości realizacji zadań angażujących dzieci i młodzież w alternatywne formy spędzania czasu wolnego bez korzystania z substancji psychoaktywnych,
 - g) organizowanie i dofinansowanie szkoleń i kursów mających na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry, realizatorów Programu w tym w szczególności dla pracowników systemu oświaty zatrudnionych w szkołach i Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych oraz zaangażowanie tych podmiotów w prowadzenie gminnych kampanii społecznych,
 - h) zwiększenie skuteczności prowadzonych działań profilaktycznych poprzez współpracę pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze uzależnień,
 - i) prowadzenie działań profilaktycznych wykorzystując przy tym strategię informacyjną, mającą na celu edukację mieszkańców z zakresu szkodliwości alkoholu na zdrowie osoby uzależnionej oraz na zdrowie i funkcjonowanie osób z jej otoczenia,
 - j) przeprowadzanie kampanii informacyjnych i organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców gminy, na temat możliwych form pomocy w przypadku ryzykownego spożywania alkoholu, szkodliwego picia alkoholu, oraz uzależnienia od alkoholu,
 - k) przeprowadzanie kampanii informacyjnych dla mieszkańców gminy na temat instytucji do których można się zgłosić po informację bądź poradę w temacie uzależnienia od alkoholu,
 - l) prowadzenie działań edukacyjnych dla sprzedawców napojów alkoholowych,
 - m) organizowanie szkoleń, konferencji, seminariów dla lokalnych decydentów oraz mieszkańców gminy w zakresie wagi i skali problematyki alkoholowej,
 - n) prowadzenie profilaktyki selektywnej, skierowanej do grup osób eksperymentujących z alkoholem oraz do kierowców i kandydatów na kierowców.
- 2) Zapewnienie dostępności i ciągłości działań w zakresie redukcji szkód i rehabilitacji, a w tym:
- a) podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc,
 - b) zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemoc,
 - c) zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych,
 - d) kontynuowanie prowadzenia punktu konsultacyjnego dla osób zagrożonych uzależnieniem oraz uzależnionych i ich rodzin przy Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień.

Ograniczenie dostępności do napojów alkoholowych, a w tym:

- a) monitorowanie określonych rejonów gminy o zwiększonym ryzyku występowania negatywnych skutków używania alkoholu.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Sulechów na 2021 rok jest odpowiedzią na przedstawione w diagnozie problemy związane z uzależnieniem od alkoholu.

Marek Szara
radca prawny
Pz-247508